

# POLICIJSKO DELO V DEMOKRATIČNI DRUŽBI

Ali vaša policija  
spoštuje človekove pravice?



## **Spoštovani bralci in uporabniki vodnika!**

**P**red vami je vodnik, ki ga je leta 2000 oblikovalo 24 strokovnjakov Sveta Evrope. Strokovnjaki so izhajali iz 11 držav članic Sveta Evrope. Vsak od njih je prispeval svoje znanje in izkušnje, ki pa se seveda med seboj razlikujejo, saj izvirajo iz različnih kulturnih, zgodovinskih in družbenih okolij. Države imajo različen pravni sistem, zakonodajo ter nenazadnje različno organizacijo državne uprave. To se odraža tudi v različnih oblikah oz. načinih varovanja in zaščite človekovih pravic, zato se tako testi kot kazalci v vodniku ne morejo dosledno prenesti (aplicirati) v nobeno državo. Vodnik je potrebno brati kot skupek znanj, izkušenj in odnosov različnih držav na področju policije in varovanja človekovih pravic, ki se v podrobnostih razlikujejo od države do države.

V marsikaterem "kazalcu" bomo lahko odkrili drugačen pristop k sistemu varovanja človekovih pravic, kot ga poznamo pri nas. Iz tega lahko vidimo, kako različna so razumevanja in rešitve v drugih državah, ko govorimo o spoštovanju demokracije in človekovih pravic s strani represivnih organov. Da bi ohranili to različnost, smo ob prevajanju in urejanju ohranili izrazoslovje, ki je uporabljeno tudi v izvorniku.

Nenazadnje nam prav različnost pri kazalcih kaže na spoštovanje različnosti in drugačnosti kot pomembnega načela Sveta Evrope.

Urednika



Uvod . . . . . stran 4 - 9

**Vsebina:**

1) Temeljne vrednote . . . . . stran 10 - 16

2) Osebjje . . . . . stran 17 - 21

3) Usposabljanje . . . . . stran 22 - 28

4) Vodenje . . . . . stran 29 - 34

5) Operativno policijsko delo . . . . . stran 35 - 38

6) Organizacijska zgradba . . . . . stran 39 - 41

7) Odgovornost . . . . . stran 42 - 47

Sodelavci . . . . . stran 48 - 49

Pomembni standardi človekovih pravic . . . . . stran 50 - 51

# Človekove pravice in policija

## Zgodovinski pregled

Decembra 1997 je Generalna direkcija za človekove pravice Sveta Evrope uvedla vseevropski program "Policija in človekove pravice 1997 - 2000". Na pomembni konferenci, imenovani "Policijsko delo in človekove pravice : stvar dobre prakse", so udeleženci ene od delavnic konference sklenili, da si bodo prizadevali razvijati ideje in predloge za uveljavljanje in krepitev policijskih standardov v povezavi s človekovimi pravicami.

Rezultat tega je bila ustanovitev Skupne neuradne delovne skupine za policijsko delo in človekove pravice, ki deluje v okviru programa. Vključuje policiste in predstavnike vladnih in nevladnih organizacij iz vse Evrope. Delovna skupina se je osredotočila na pripravo vodnika, ki bo policistom pomagal oceniti, v kolikšni meri policijska praksa spoštuje in podpira standarde in širše demokratične vrednote v

skladu z Evropsko konvencijo o človekovih pravicah. V ta namen so organizirali dodatne delavnice v Londonu in Ženevi leta 1998, v Ljubljani, Kopenhagenu in Parizu leta 1999 ter v Ženevi in na Dunaju leta 2000. Nastanek vodnika je omogočil denarni prispevek danske vlade, avstrijska vlada in ženevska policija pa sta financirali njegovo objavo.

Vodnik je izdelala delovna skupina in je rezultat poglobljenega razmišljanja in tehtanja policijske prakse po vsej Evropi.

## Za kaj gre?

Namen tega vodnika ni začeti akademsko razpravo, temveč ponuditi osnovne usmeritve za vsakdanje policijsko delo. Navezuje se na obstoječe listine, na Kodeks obnašanja za policiste (1979) Združenih narodov, na Deklaracijo o policiji (1979) Sveta Evrope in Evropski kodeks policijske etike (objavljen 2001).

## Človekove pravice in policija

Vabimo vas, da razmislite o svojem razumevanju pomena človekovih pravic in njihovega uveljavljanja pri vsakdanjem operativnem policijskem delu. V demokratični družbi mora biti policija pripravljena prevzeti odgovornost za svoja dejanja, ki temeljijo na načelih zakonitosti, podrejenosti in sorazmernosti\*.

To je zelo ambiciozna naloga! Poleg tega prinaša tudi nekaj novih izrazov skupnostim, ki jim služimo, in tudi nam. Zaradi pričakovanj, da bomo zakone uporabljali pošteno in enakopravno, smo se začeli bolj zavedati potreb državljanov, še posebej pripadnikov manjšin in ranljivih oseb. Zunanji organi morajo preveriti in oceniti, kako izpolnjujemo ta pričakovanja. Pripravljene moramo biti sprejeti

\* Zakonitost določa jasna in javna zakonska pooblastila policije za delovanje. Načelo podrejenosti vsebuje vprašanje, ali je bilo dejanje najmanj nasilno in je najmanj škodovalo pravicam osumljenca. Načelo sorazmernosti vsebuje vprašanje, ali ni bilo dejanje morda prekomerno ali neučinkovito za obravnavanje določene situacije ali problema.

kritiko, ki jo lahko uporabimo tudi kot sredstvo za doseganje boljših rezultatov v policijskem delu.

Pri prebiranju tega vodnika boste ugotovili, da smo si postavili vrsto vprašanj. Upamo, da bomo z njimi spodbudili vaše razmišljanje o tem, kako vključiti človekove pravice v policijsko delo. Tako smo upoštevali edinstveno tradicijo, kulturo, zakonodajo in določene posebnosti vsake države in policijske službe. Hkrati vas vabimo, da poiščete lastne poti za uveljavljanje vrednot univerzalnih človekovih pravic in tako izpolnite pričakovanja javnosti.

## Nekaj splošnih opomb

Spoštujemo različnost nacionalnih policijskih služb in njihovo organizacijo, zgradbo, kulturo in tako dalje. Prav tako se zavedamo, kako težko je prevesti nekatere policijske izraze tako, da bodo vsem razumljivi. Prav zato vas prosimo, da ne posvečate preveč pozornosti izrazom, ki so bili uporabljeni v referenčnem priročniku, temveč se raje osredotočite na njihov pomen. Če se vam zdi kateri od opisov,

## Kako uporabljati ta priročnik?



testov ali kazalcev delovanja nesmiseln oziroma če menite, da je popolnoma nepomemben, pomislite, da bo morda ta vidik pomemben za vaše kolege drugje v Evropi in da se sčasoma tudi vi lahko srečate z njim.

### Vsebina

Urejanje policijskega dela smo razdelili na sedem vsebinskih delov. Nobenega dela ni mogoče obravnavati ločeno, saj se med seboj ne izključujejo, temveč se prekrivajo.

Na temeljne vrednote je treba gledati kot na "dežnik", ki pokriva celoten dokument. Njihov cilj je spodbuditi ne le boljše policijsko delo, temveč bolj razmišljanje o tem, kako pridobiti, zaposliti in obravnavati osebje, poleg tega pa tudi kako določiti potrebe po usposabljanju in kako sodelovati z javnostjo, kateri smo odgovorni, in z drugimi organi, ki se ukvarjajo z zagotavljanjem pravice in varnosti.

**TEMELJNE VREDNOTE**

**OSEBJE**

**USPOSABLJANJE**

**VODENJE**

**OPERATIVNO POLICIJSKO**

**DELO**

**ORGANIZACIJSKA ZGRADBA**

**ODGOVORNOST**

Poglavje Temeljne vrednote zajema vprašanja, ki predstavljajo filozofijo policijskega dela v demokratični družbi.

### Opis

Vsak sestavni del je opisan z izjavo, ki po našem mnenju odseva, kar je splošno dogovorjeno, da predstavlja načela policijskega dela v demokratični družbi. V teh izjavah obstaja določen element upanja, ki nam pove, kakšno bi moralo biti policijsko delo, ki bi bilo v skladu s človekovimi pravicami. Tako na primer opis temeljnih vrednot vsebuje izraze, kot so spoštovanje pravne države, upoštevanje pogledov skupnosti na delovanje policije in sposobnost policije, da se spreminja.

### Testi

Referenčno navodilo spreminja ta pričakovanja v vprašanja, postavljena v obliki testov. Njihov namen je spodbuditi razmišljanje o tem, kako bi lahko odgovorili na vprašanja v vaši policijski službi.

### Kazalci delovanja

Naslednji korak ponuja možnosti preverjanja ali merjenja. Vsak test ima lasten sklop kazalcev delovanja, neke vrste ocenjevalno listo, ki bi jo morali uporabiti v zvezi s svojo policijsko službo. Odgovori na vprašanja vam bodo pomagali, da boste dobili pogled v vsebino dela in da boste ugotovili, kje je mogoče kaj izboljšati. Odgovori na kazalce lahko olajšajo ocenjevanje ali reorganizacijo policijske službe. Kazalce lahko obravnavate posamično ali v skupini, bodisi znotraj organizacije bodisi z zunanjimi partnerji. Rezultate je mogoče analizirati in primerjati z rezultati drugih nacionalnih in mednarodnih organizacij.

### Za konec

Menimo, da kritično obravnavanje posameznih vsebinskih delov, opisov, testov in kazalcev delovanja logično vodi do ocene o tem, koliko so človekove pravice vključene v policijsko delo, doma ali kjer koli v Evropi.

### Nadaljnja razprava

Ta navodila niso sama sebi namen, temveč so spodbuda za razmišljanje o človekovih pravicah v policijskem delu in za izboljšanje dela v policiji. Pristrčno vas vabimo, da obiščete spletno stran Sveta Evrope "Policija in človekove pravice": [www.humanrights.coe.int/police](http://www.humanrights.coe.int/police), kjer je posebna stran za vaša vprašanja in pripombe, ki bodo prispevale k dodatni razpravi in posodobitvi teh navodil.

Imena avtorjev so navedena na koncu te knjižice iz dveh razlogov: prvič, da izrazimo svojo predanost izboljšanju policijskih standardov, drugič, kar je še pomembnejše, če bi radi stik z nami, si oglejte podrobnosti na omenjeni strani. Z veseljem bomo z vami razpravljali o vsebini teh navodil. Vsi skupaj lahko govorimo ali vsaj beremo večino evropskih jezikov.

Veselimo se že vaših razmišljanj, izkušenj in zgodb o uspehu!

\* Izraz "pravna država" vsebuje pogoj, da smo vsi enakopravni subjekti pred zakonom, ki ga izvajajo sodišča in da izhaja zakon iz pravic posameznika, kot so to izjavila sodišča. Prepoveduje samovoljno izvajanje pooblastil vlade in njenih funkcionarjev.



Opis	Test	Kazalci
<p><b>1. Policija bi morala delati v skladu s poklicno etiko, ki spoštuje in podpira:</b></p> <p><b>A. Temeljne človekove pravice in pravni red</b></p>	<p><b>Človekove pravice:</b></p> <p>a) Kako so človekove pravice vpete v policijsko delo? V kolikšnem obsegu se vi in vaši policisti zavedate temeljnih človekovih pravic?</p> <p>b) Katera varovala ima vaša policija pred zlorabo pooblastil, kot je na primer samovoljna ali prekomerna uporaba moči ali nasilja?</p>	<p>a)</p> <p>Človekove pravice so omenjene v:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• državnih policijskih zakonodaj</li> <li>• uradnih policijskih izjavah</li> <li>• kodeksih obnašanja</li> <li>• operativnih dokumentih</li> <li>• učnem gradivu</li> <li>• v ustnih in pisnih usmeritvah neposrednih vodij policijskih enot</li> <li>• v merilih za napredovanje, kjer se vrednoti njihovo zavedanje, upoštevanje in spoštovanje</li> </ul> <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• izpopolnjevanje, usposabljanje in nadzor na terenu</li> <li>• notranje in zunanje preiskave</li> <li>• preiskovalna poročila na kraju dogodkov</li> <li>• evidentiranje uporabe sile v policiji</li> <li>• samostojno in neodvisno poročanje o primerih uporabe prisilnih sredstev, ki lahko povzročijo smrt</li> <li>• preventivni ukrepi na kraju dogodkov proti slabemu ravnanju in mučenju</li> </ul>

## Poglavje 1: Temeljne vrednote

Opis	Test	Kazalci
	<p>c) V kolikšni meri spoštujete, upoštevate in varujete človekove pravice?</p> <p>d) Katere ukrepe ste sprejeli za zagotovitev enakovrednega obravnavanja državljanov, ne glede na raso, spol, vero, jezik, barvo ali politično prepričanje?</p>	<p>c)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• število in vrsta pritožb ter pritožbenih razlogov zaradi zlorabe pooblastil in drugih kršitev človekovih pravic</li><li>• število in vrsta določenih ter izvedenih sankcij (disciplinskih in kazenskih)</li><li>• sovražna tiskovna poročila</li><li>• kritika nevladnih organizacij (NVO)</li><li>• odstotek obdolžencev, izpuščenih zaradi neučinkovitega dela policije ali napak, ki jih zagreši policija</li></ul> <p>d)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• zaposlovanje policistov z namenom, da bi bili zastopani vsi predstavniki družbe</li><li>• izobraževanje in usposabljanje po načelih nediskriminatorne prakse</li></ul>

Opis	Test	Kazalci
<p><b>B. Demokratična načela</b></p>	<p><b>Pravni red:</b></p> <p>e) Kako se upošteva pravna podlaga pri dejavnosti policije in doseganju ciljev?</p> <p>f) Kako lahko vprašanje zakonitosti ali razlago zakona preizkusi neodvisni organ?</p> <p><b>Demokratična načela:</b></p> <p>a) Kako se spoštuje delitev oblasti med ministrstvi in parlamentom? Komu odgovarja policija?</p>	<p>e)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• število primerov nezakonitih ravnanj, pritožb, kazenskih ovadb in pobud varuhu človekovih pravic, vloženih proti policiji</li> <li>• število ugotovitev ali sodnih odločb, ki kažejo na pretirano uporabo sile</li> <li>• odstotek primerov nedovoljenih preiskav in nezakonitih aretacij</li> </ul> <p>f)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• sodne odločbe in sodna praksa</li> <li>• akademske razprave in pregled spisov</li> <li>• zaprosilo za pravno mnenje in strokovni nasvet</li> </ul> <p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• parlament ali krajevne oblastiodobrijo policijsko politiko, načrte in proračun</li> <li>• ministrstvo in regionalni, lokalni ali drugi organi oblikujejo in posredujejo usmeritve</li> </ul>

Opis	Test	Kazalci
<p><b>C. Načela dobrega vodenja</b></p>	<p>b) Kako parlament nadzira usmeritve in delo policije?</p>	<p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• število parlamentarnih preiskav</li> <li>• rednost poročanja parlamentu o policijskem delu</li> </ul>
	<p>c) Koliko so policisti operativno samostojni in zaščiteni pred vmešavanjem politike?</p>	<p>c)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• možnosti napredovanja</li> <li>• narava političnega strankarskega združevanja s policijskimi službami in znotraj njih ter z osebjem policije/zastopanost v sindikatu</li> </ul>
	<p>d) Katere so uradne in neuradne možnosti za zagotovitev sodelovanja pri odločanju?</p>	<p>d)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• delovni sestanki</li> <li>• okrogle mize</li> <li>• posvetovanja zaposlenih</li> </ul>
	<p><b>Dobro vodenje</b></p> <p>a) S čim se potrjuje transparentnost, javnost in zanesljivost policijskega dela?</p>	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• podatki o delovanju so javni</li> <li>• javnost je obveščena o stroških in izdatkih</li> <li>• javnosti je omogočen dostop do višjih policistov</li> </ul>

Opis	Test	Kazalci
	<p>b) Kakšni so mehanizmi za boj proti korupciji in nepotizmu?</p> <p>c) Kako policisti prepoznavajo potrebe različnih skupin v skupnosti (npr. manjšin in občutljivih skupin) in kako se odzivajo nanje?</p>	<p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• predpisani postopki za zaposlovanje, izbiranje in napredovanje, ki temeljijo na poklicnih pristojnostih in razvojnih možnostih</li><li>• delitev funkcij</li><li>• stalno ocenjevanje osebja</li><li>• sankcije za policiste, ki sprejemajo podkupnine</li><li>• uveden sistem mandata službe</li></ul> <p>c)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• organizacija in izvedba rednih sestankov posvetovalnih skupin</li><li>• vrste uradnih/neuradnih partnerskih sporazumov</li><li>• redni sestanki z marginalnimi skupinami</li><li>• oblikovanje pobud za obravnavanje občutljivih skupin</li></ul>

Opis	Test	Kazalci
<p><b>2. Policisti kot posamezniki in policija kot služba bi si morala prizadevati za odličnost in podpirati poklicne standarde. Vodenje in obnašanje policije sta v skladu s temeljnimi vrednotami, zato jih zagovarja ter spodbuja.</b></p>	<p>a) Kako se zaposleni zavedajo sprejetih vrednot službe?</p> <p>b) Kako se uvajajo in uveljavljajo usmeritve, ki vsebujejo te vrednote?</p> <p>c) Kako policijska organizacija spoznava potrebo po spremembi in odzivu?</p>	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• izjava o poslanstvu</li><li>• prisega ob imenovanju</li><li>• kodeksi obnašanja</li><li>• priporočila ali nagrade za policijsko podporo človekovim pravicama</li></ul> <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• uradno in neuradno usposabljanje</li><li>• čas, porabljen za ustrezno usposabljanje</li><li>• razpoložljivost sredstev za usposabljanje</li><li>• redna ali občasna ponovna formalna potrditev</li><li>• vidni opomniki</li><li>• testi</li><li>• vključitev v pogodbo o delu</li></ul> <p>c)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• časovni razkorak med odkritjem potrebe in izvajanjem reorganizacije</li><li>• nadziranje kriminalnih žarišč in uporaba obveščevalnih podatkov</li><li>• ustanovitev novih enot in skupin za ukvarjanje z novimi izzivi</li><li>• preverjanje javnega mnenja in medsebojno sodelovanje s skupnostjo</li></ul>

Opis	Test	Kazalci
	<p>d) Kako se sporočila o vrednotah uporabljajo pri delu policije?</p> <p>e) Kako policija te vrednote posreduje in vključuje v poročilo o delu?</p>	<p>d)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• redno nadzorovanje strategije komuniciranja in politike</li></ul> <p>e)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• okrožnice za osebje</li><li>• razpošiljanje zapisnikov sej vodstva policijskih enot</li><li>• proslave in spominske obeležbe</li><li>• govori osebju</li><li>• sporočila za tisk</li><li>• družabni dogodki</li><li>• preverjanje javnega mnenja in medsebojno sodelovanje s skupnostjo</li></ul>

Opis	Test	Kazalci
<p><b>1. Policisti se zaposlijo prostovoljno na podlagi njihovih osebnih sposobnosti in poklicnih zmožnosti.</b></p> <p>.....</p>	<p>a) Kako merila in postopki za zaposlitev in izbiro določajo osebne vrednote kandidata? Kako pretehtajo te vrednote in jih ocenijo glede na temeljne vrednote službe?</p> <p>b) Kako policijska organizacija določi stopnjo prostovoljnega izbora?</p> <p>.....</p>	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• odprti postopki za sprejemanje prošenj</li><li>• vsebina obrazca za prošnje/kontrolni seznam za pogovor</li><li>• kombinacija izbirnih postopkov</li><li>• usposobljenost osebja za izbor kandidatov</li><li>• merila za sprejem v policijo (stopnja izobrazbe, vrednote, telesna in psihološka priprava)</li></ul> <p>b) odstotek osebja, ki se je zaposlilo zato, da bi se izognilo drugim javnim službam</p> <p>.....</p>
<p><b>2. Sestava učinkovite policijske službe izraža raznolikost prebivalstva.</b></p>	<p>a) Ali naborni postopki upoštevajo različne skupine v družbi? S kakšnimi ukrepi se policija izogne diskriminaciji?</p>	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• zastopanost prebivalstva/narodov/spolov</li><li>• možnosti zaposlitve za razne manjšinske skupine</li><li>• odstotek zastopanosti pripadnikov raznih skupin v policiji</li><li>• pridobivanje osebja in obstoj daljnosežnih politik</li></ul>



Opis	Test	Kazalci
<p><b>3. Delovne razmere, delovna praksa in pravni instrumenti so opisani v zakonu, predpisih in pravilih obnašanja.</b></p>	<p>a) Kakšni so standardi za delovno mesto, opis del, varovanje zdravja, opremo?</p> <p>b) Ali se policist lahko zateče po pomoč k poklicnemu združenju?</p> <p>c) Ali je osebj zaščiteno s pravnim statusom, ki vključuje pritožbe?</p>	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• omejitve nadur in neprimernih ur, v katerih mora delati policist</li> <li>• pogostnost premeščanja policistov brez njihovega soglasja</li> <li>• notranja in zunanja presoja skladnosti s standardi</li> <li>• zaščita pred zlonamernimi pritožbami javnosti</li> <li>• primopredajna poročila policistov, ki zapuščajo policijo</li> <li>• preverjanje zdravja zaposlenih</li> </ul> <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• obstoj poklicnih združenj</li> <li>• pravica pridobivanja zaupnih podatkov</li> </ul> <p>c)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• število pritožb (internih, na državnem sodišču, Evropskem sodišču)</li> <li>• število ugodno rešenih pritožb</li> <li>• razmerje med vloženimi in rešenimi pritožbami</li> </ul>

Opis	Test	Kazalci
	<p>d) Ali je policistom zagotovljena zdravniška, psihološka in pravna pomoč, če jo potrebujejo?</p> <p>e) Kako je v okviru službe nagrajen posamezni/a policist/ka in kako je odgovoren/na za svoja dejanja?</p> <p>f) Kolikšna je notranja oziroma zunanja svoboda izražanja za policiste?</p>	<p>d)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zagotovljena pomoč v okviru službe</li> <li>• dosegljivost pomoči zunaj službe</li> <li>• spodbujanje vodstva za uporabo takšne pomoči</li> <li>• obveščenost o načinu in času pomoči</li> </ul> <p>e)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pogostost nagrajevanja</li> <li>• redno ugotavljanje razlogov za nagrajevanje, ki ga izvajajo vodje enot</li> </ul> <p>f)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• naknadno preverjanje poklicne poti "ovaduhov"/"tožibab"</li> </ul>
<p>.....</p> <p><b>4. Notranja policijska kultura upošteva najboljše lastnosti svojih posameznikov.</b></p>	<p>.....</p> <p>a) Kako so sprejete, spoštovane in ovrednotene razlike med posamezniki znotraj in zunaj policije?</p>	<p>.....</p> <p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• ugotavljanje razlogov za odpuščanje policistov</li> <li>• preverjanje razlogov za zapuščanje policije</li> <li>• odstotek zaposlenih na bolniškem dopustu</li> </ul>

Opis	Test	Kazalci
<p><b>5. Kadrovska politika temelji na transparentnosti, nediskriminiranju in objektivnih kriterijih.</b></p>	<p>a) Kakšen je nadzor nad zaposlenimi? Ali ima vsak policist neposrednega vodjo?</p> <p>b) Kako postane osebni razvoj deljena obveznost med organizacijo in zaposlenimi?</p> <p>c) Kakšen sistem sankcioniranja in nagrajevanja obstaja? Koliko je transparenten in objektivni?</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• odstotek zaposlenih, ki kažejo simptome, povezane s stresom</li> <li>• ugotavljanje, ali so predstavniki manjšin, zaposleni v policiji, diskriminirani</li> </ul> <p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• razmerje med nadzorniki in številom osebja</li> <li>• dosegljivost organizacijskih shem</li> <li>• redna in institucionalizirana srečanja med policisti in neposrednimi vodji</li> </ul> <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• karierno napredovanje (možnosti, časovni okviri, načrtovanje)</li> <li>• načrti za poklicni razvoj</li> <li>• redno nagrajevanje za opravljeno delo</li> </ul> <p>c)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kriteriji za dodeljevanje nagrad in izvajanje sankcij v notranjih dokumentih službe</li> </ul>

Opis	Test	Kazalci
	<p>d) Kako izbirajo zaposlene za višje upravne položaje?</p> <p>e) Kakšna je medgeneracijska povezava med različnimi položaji/funkcijami in znotraj njih?</p>	<p>d)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• mešan sestav komisije za izbiranje</li><li>• delež policistov, ki iz civilnih služb prihajajo v policijo na višje položaje</li><li>• neodvisni in odprti postopki spodbujanja in izbiranja, ki temeljijo na poklicnih sposobnostih in razvojnih možnostih</li></ul> <p>e)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• povprečna leta delovnih izkušenj za določene položaje višjih policistov</li><li>• povprečna starost policistov in standardna odstopanja</li><li>• odstotek policistov, ki zapustijo službo pred upokojitvijo, in razlogi, ki jih za to navedejo</li></ul>

Opis	Test	Kazalci
<p><b>1. Usposabljanje je sestavljeno iz osnovnega usposabljanja in stalnega usposabljanja med delom. Predstavlja naložbo v prihodnost službe in osebja samega.</b></p>	<p>a) Kakšno in kolikšno je osnovno usposabljanje policistov, preden zasedejo delovno mesto, na katerem velja osebna odgovornost?</p> <p>b) Kako je zagotovljeno stalno usposabljanje med delom?</p> <p>c) Vpliv usposabljanja na napredovanje policistov?</p>	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• število dni usposabljanja</li> <li>• ustrezna usposobljenost policistov na sistematiziranih delovnih mestih</li> </ul> <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• povprečno število dni na leto, ki jih policist preživi na usposabljanju med delom</li> <li>• odstotek policistov, ki imajo dovoljenje za zasliševanje</li> <li>• odstotek policistov, ki imajo letne tečaje obnavljanja tehnik spoštovanja človekovega dostojanstva in nedotakljivosti</li> <li>• pogostost usposabljanja s strelnim orožjem</li> <li>• pogostost usposabljanja za lastno varnost policistov</li> </ul> <p>c)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• število ciljev, predvidenih za osebno izpopolnjevanje v okviru napredovanja v službi</li> <li>• delež napredovanj, ki ne temeljijo na usposabljanju med delom</li> </ul>

Opis	Test	Kazalci
<p>.....</p> <p><b>2. Usposabljanje vključuje teorijo in prakso.</b></p>	<p>d) Kako policiste spodbujajo in usposabljujejo, da bi delovali kot mentorji in trenerji za druge policiste? Ali obstaja zakonsko predpisan program mentorstva?</p> <p>.....</p> <p>a) Kakšen pomen se med usposabljanjem pripisuje človekovim pravicam?</p> <p>b) Kateri mednarodni pravni akti o človekovih pravicah so vključeni v predmetnik?</p> <p>c) Kako je v usposabljanje vključeno ozaveščanje skupnosti, poznavanje drugih služb in njihovega odnosa do policijskega dela, poznavanje tiska?</p>	<p>d)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• odstotek časa, ki ga vodje porabijo za usposabljanje podrejenih</li><li>• odstotek programov za usposabljanje, ki jih predlagajo neposredni vodje</li><li>• razvrščanje ljudi z različnimi izkušnjami</li></ul> <p>.....</p> <p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• število ur, porabljenih za obravnavo državne zakonodaje in človekovih pravic</li><li>• predavanje modulov o človekovih pravicah in njihova vključenost v širše usposabljanje</li></ul> <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• mednarodne listine o človekovih pravicah (Svet Evrope, ZN)</li></ul> <p>c)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• program za ozaveščanje skupnosti</li><li>• pogostnost uradnih razprav med policisti in določeno skupnostjo</li></ul>

Opis	Test	Kazalci
	<p>d) Ali se usposabljanje izraža v "boljši praksi" in ali se ga spodbuja v policijskem okolju?</p> <p>e) Kako usposabljanje spodbuja odprtost in sprejemljivost za zunanje strokovno znanje?</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• skupno usposabljanje za policijo in druge službe</li> <li>• obravnavanje človekovih pravic v policijskih dnevnikih sporočil</li> <li>• odnos policije do drugih javnih institucij, ki se kaže v stereotipih in pripombah</li> </ul> <p>d)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• čas za usposabljanje, ki je znano kot učinkovito v drugih policijskih okoljih in v drugih organizacijah, s katerimi so možne primerjave</li> <li>• usposabljanje, ki policiste spodbuja, da posredujejo svojo najboljšo prakso in vključevanje takšnih izkušenj/znanj v skupne postopke ter redno ocenjevanje njihove učinkovitosti</li> </ul> <p>e)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• pogostnost predavanj, ki jih izvajajo zunanji strokovnjaki</li> </ul>

Opis	Test	Kazalci
<b>3. Usposabljanje omogoča policistom zagotavljati uspešne, učinkovite in etične policijske storitve v skupnosti, ki ji služijo.</b>	<p>a) Kakšna orodja ima policija za reševanje posebnih problemov, ki izhajajo iz dilem in možnih konfliktov med njihovim delom in človekovimi pravicami? (Uporaba prisilnih sredstev, zasliševanja, nadzor množic, ugotavljanje istovetnosti in preiskava.)</p> <p>b) Kako usposabljuje policiste, da bi izboljšali odnose med policijo in družbo, zlasti v zvezi z vprašanji kulturnih in etničnih drugačnosti in s tem povezanimi specifičnimi potrebami?</p> <p>c) Kako usposabljuje policiste, da bi se zavedali posebnih potreb občutljivih skupin in žrtev kršenja človekovih pravic?</p>	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• število ur za urjenje pravilnega komuniciranja</li><li>• število ur, namenjenih načrtovanju in ocenjevanju intervencijskih strategij</li><li>• število ur, namenjenih proporcionalnosti in uporabi neomejenih pooblastil v okviru pravnega in taktičnega usposabljanja</li><li>• razmerje med teoretičnimi in praktičnim predmeti, kot na primer ocenjevanje intervencijske teorije ali uporabe strelnega orožja</li></ul> <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• odstotek pritožb javnosti, ki so vključene v programe za usposabljanje</li><li>• število ur, namenjenih izboljšanju komuniciranja</li><li>• število ur, namenjenih obvladovanju sporov, reševanju problemov in odločanju</li></ul> <p>c)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• vključitev raznih programov ozaveščanja (spol, rasizem, žrtve mučenja, begunci, uživalci mamil, itd.)</li></ul>



Opis	Test	Kazalci
<p><b>4. Potrebe po usposabljanju mora določiti operativno osebje.</b></p>	<p>a) Kako potrebe po usposabljanju vplivajo na programe za usposabljanje ?</p>	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• redne izmenjave mnenj med policisti in izvajalci usposabljanja</li> <li>• redni pregledi predmetnika in gradiv</li> <li>• število ur, namenjenih tehnikam uveljavljanja zakonov</li> <li>• odstotek oseb, ki imajo dovoljenje za zasliševanje, ki imajo osnovno in nadaljevalno usposabljanje</li> <li>• odstotek oseb, ki se urijo v tehnikah postopkov za spoštovanje človekovih pravic in njihovo nedotakljivost</li> <li>• odstotek policijskih operativnih ciljev v okviru pristojnosti</li> <li>• število opravljenih analiz o potrebah za usposabljanje</li> </ul>

Opis	Test	Kazalci
<p>.....</p>	<p>b) Kako se pojasnjujejo cilji usposabljanja?</p> <p>.....</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• odstotek usklajenosti policijskih operativnih ciljev s ustrezno strategijo za intervencijo in proračunska sredstva</li> <li>• odstotek programov za usposabljanje, prirejenih potrebam posameznikov ali majhnim delovnim skupinam</li> <li>• odstotek ciljev usposabljanja v primerih, ko rezultate ocenjujejo tako tisti, ki se udeležujejo usposabljanja, kot tudi njihovi neposredni vodje</li> <li>• odstotek programov za usposabljanje, ki jih predlagajo neposredni vodje</li> </ul> <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kakovost gradiv za tečaje glede na cilje usposabljanja</li> <li>• predstavitev ciljev tečajev, vključenih v predmetnik</li> <li>• razvrščanje udeležencev glede na cilje usposabljanja</li> </ul> <p>.....</p>
<p><b>5. Za vse vrste usposabljanj morajo obstajati tudi postopki za evalvacijo.</b></p>	<p>a) Kakšen je sistem ocenjevanja (evalvacije) rezultatov usposabljanja? Kakšna so merila?</p>	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• občasna poročila ali analize o rezultatih usposabljanja</li> </ul>

Opis

Test

Kazalci

- analiza študentskih pričakovanj in vrednotenj
- pogostost usposabljanja, ki daje povratne informacije policistom o tem, kako drugi dojemajo njihovo vedenje in odnose
- število ur, namenjenih uporabi interaktivnih metod usposabljanja
- število usposabljanj, ki oblikujejo vodenje in spremembe v odnosih
- odstotek ciljev usposabljanj, kjer lahko udeleženci in neposredni vodje povežejo rezultate usposabljanja z operativnimi rezultati

Opis	Test	Kazalci
<b>1. Vodstvo mora spodbujati etiko pooblaščenja, podpore in osebnega razvoja posameznikov.</b>	<p>a) Kakšni mehanizmi obstajajo za priznavanje dobrega dela? Kako je urejeno nagrajevanje osebja?</p> <p>b) Kakšno pomoč ima vodstvo pri razumevanju in uporabi zakonov in prakse v zvezi z zdravstvenim stanjem zaposlenih?</p>	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• število pohval, nagrad</li><li>• rezultati sistema ocenjevanja</li></ul> <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• preverjanje policijske morale</li><li>• število policistov na neoperativnih položajih</li><li>• resorsko usposabljanje</li><li>• razmerje med operativnim in administrativnim delom</li><li>• stopnja odsotnosti iz dela</li></ul>
<b>2. Praksa vodstva mora biti usklajena z zakoni in statutarnimi uredbami. Vodstvo mora biti odprto za notranje in zunanje preverjanje.</b>	<p>a) Kako se identificirajo policijski vodje v sistemu vodenja? Ali so njihove vloge in odgovornosti javne?</p> <p>b) Koliko je služba odprta za nepolicijska strokovna mnenja?</p> <p>c) Ali so policistom razumljive policijske uredbe in usmeritve?</p>	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• dostopnost do organizacijskih shem</li><li>• redni sestanki med posamezniki in vodji enot</li><li>• opis del in funkcij</li></ul> <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• odstotek drugih delavcev v policiji</li></ul> <p>c)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• dostopnost in dosegljivost</li><li>• možnost sodelovanja pri določanju vsebine</li><li>• dostop do sindikatov</li></ul>

Opis	Test	Kazalci
<p><b>3. Vodstvo mora dovoliti javnosti, da po potrebi vpliva na spremembe kulture v policiji.</b></p>	<p>a) Kako policija omogoča ljudem, da predstavijo svoje potrebe in želje? Katera specifična znanja in sredstva ima vodstvo za zagotavljanje tega?</p> <p>b) Kako se spodbuja sodelovanje z drugimi službami?</p> <p>c) Ali so v operativne načrte policije vključena soglasja skupnosti?</p> <p>d) Ali vaša medijska strategija omogoča dvosmerno komuniciranje?</p>	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• redna posvetovanja med vodstvom in lokalnimi uradnimi in neuradnimi organi, skupinami pritiska in oblikovalci javnega mnenja</li> <li>• usposabljanje za vzpostavljanje medsebojnih odnosov</li> <li>• spremljanje števila in vrst pritožb zoper policijo</li> <li>• število akcijskih programov sodelovanja s skupnostjo (skupno vrednotenje)</li> </ul> <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• število oblik in načinov za sodelovanje na različnih ravneh</li> </ul> <p>c)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• raziskave javnega mnenja</li> <li>• skupno odločanje</li> <li>• skupno določanje ciljev</li> </ul> <p>d)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• obstoj strategije za delo z mediji in komuniciranje</li> <li>• imenovanje tiskovnih predstavnikov</li> <li>• analize zadovoljstva javnosti</li> </ul>

Opis	Test	Kazalci
<b>4. Vodstvo mora omogočiti višjim vodjem, da se zavedajo slabe in dobre prakse s pomočjo sistema za zgodnje opozarjanje in da so pripravljene na hitro izvajanje sprememb.</b>	a) Kakšna so merila za zgodnje opozarjanje? Kako se uporabljajo?	a) <ul style="list-style-type: none"><li>• spremljanje števila in vrst pritožb proti policiji</li><li>• analiza gibanj</li><li>• negativni in pozitivni odzivi tiska in nevladnih organizacij</li><li>• notranje analize in preiskave, analize kršitev discipline po posameznih področjih</li><li>• sistematično povratno obveščanje vodij enot o doseganju operativnih ciljev</li><li>• pogostost kazalcev stresa</li><li>• uporaba dobrih in slabih primerov pri začetnem in nadaljevalnem usposabljanju in ocenjevanju</li><li>• sistem nagrajevanja dobrih praks</li></ul>

Opis	Test	Kazalci
<p><b>5. Vodstvo bi moralo podpirati načelo, da lokalni policisti rešujejo lokalna vprašanja v partnerstvu s skupnostmi, ki jim služijo.</b></p>	<p>a) Kako lokalni policisti sodelujejo z javnostjo? Ali jih javnost pozna? Kakšen je odnos strokovne in širše javnosti do policije?</p> <p>b) Kakšna je vaša komunikacijska strategija do lokalne skupnosti?</p>	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• stopnja vključenosti policistov in njihovih družin v lokalne skupnosti</li> <li>• število ljudi, ki prosijo za nasvet ali informacije, ki niso povezane s kriminalom</li> <li>• število intervencij</li> </ul> <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• razmerje med sporočili za tisk in dogodki, ki jih povzamejo mediji</li> <li>• sistem vrednotenja rezultatov</li> <li>• redni vprašalniki za javnost</li> <li>• redna predstavitev rezultatov</li> </ul>

Opis	Test	Kazalci
<b>6. Ali sta vedenje policistov in način vodenja v skladu s temeljnimi vrednotami policije in ali policija podpira konstruktivno kritiko?</b>	<p>a) Kako dosledna so sporočila o vrednotah znotraj policije? Ali je obveščanje o vrednotah v poročilih vodstva o opravljanju nalog dosledno?</p> <p>b) Kakšne so disciplinske ali druge posledice za kršitve vrednot policije?</p> <p>c) Na kakšen način so vodje motivirani in podprti pri določanju aktivnosti za povečanje učinkovitosti in sposobnosti?</p> <p>d) Kolikšno svobodo ima vodstvo pri spodbujanju spoštovanja človekovih pravic pri policijskem delu?</p>	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• število pritožb državljanov</li><li>• število usposabljanj za ustvarjanje dobrih skupin</li><li>• objava policijskih navodil in usmeritev</li></ul> <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• dostopnost zapisnikov razprav o disciplinskih postopkih</li><li>• udeležba javnosti na disciplinskih razpravah</li><li>• število in resnost disciplinskih ukrepov</li><li>• pregled razlogov za notranje disciplinske ukrepe</li><li>• pregled rezultatov notranjih disciplinskih postopkov</li></ul> <p>c)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• seznam predlogov in pobud zaposlenih</li><li>• število upoštevanih pobud</li><li>• določanje ciljev od spodaj navzgor in način njihovega doseganja</li><li>• določanje skupnih vrednot od spodaj navzgor</li><li>• redni pregled stanja, ki ga izvaja vodstvo</li></ul> <p>d)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• prenos odgovornosti za proračun na ustrezne ravni</li><li>• ustrezno upoštewane lokalne pobude</li></ul>



Opis	Test	Kazalci
<p><b>1. Upoštevanje načel zakonodaje o človekovih pravicah bi moralo biti vsebovano v dnevnikih policijskega dela, dokumentih o operativnih postopkih in poročilih, prav tako pa tudi v taktičnih predhodnih in zaključnih sestankih.</b></p>	<p>a) V kolikšni meri so v ključnih operativnih dokumentih in postopkih vključena načela o človekovih pravicah? Ali se uporabljajo za zagotavljanje učinkovitega operativnega policijskega dela? Kako dokumenti o policijskem delu obravnavajo sumljive in morebitne sporne situacije?</p>	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vključitev v pomembne dokumente</li> <li>• pregledovanje dokumentov</li> <li>• redno pregledovanje poročil</li> <li>• število pritožb zoper policijo</li> <li>• uspešno reševanje takšnih pritožb</li> <li>• število priznanj krivde</li> <li>• število priprtih oseb, ki so na voljo sodnim organom</li> <li>• število primerov smrti v priporu</li> </ul>
<p><b>2. Operativni načrti in politika bi morali biti vodeni z jasnimi cilji, ki so ustrezno določeni in zakonito dosegljivi.</b></p>	<p>a) Koliko so dejavnosti usmerjene v razreševanje problemov in aktivno policijsko delo?</p> <p>b) Kakšno uradno ali dejansko odgovornost imajo policisti za uporabo pooblastil?</p>	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• jasno določanje ciljev</li> <li>• poklicni odnos</li> <li>• proporcionalnost in podrejenost, upoštevana pri taktičnem načrtovanju</li> <li>• obstoj učinkovite notranje kontrole in zunanjega nadzora</li> <li>• število drugih sodelujočih služb</li> </ul> <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• poročila o uporabi pooblastil</li> <li>• obseg nadzora</li> </ul>

Opis	Test	Kazalci
	<p>c) Pri katerih policijskih postopkih lahko pride do kršitev človekovih pravic?</p> <p>d) Kateri ukrepi so sprejeti za preprečitev uporabe prekomerne sile ali zlorabe pooblastil pri reševanju primerov, kjer se pojavi sum storitve kaznivega dejanja?</p> <p>e) Kateri ukrepi so predvideni za preprečevanje ali kaznovanje tistih, ki izdajajo nezakonite ukaze?</p>	<p>c)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• ugotavljanje istovetnosti in aretacija</li><li>• preiskava in zaseg</li><li>• vsiljiv nadzor</li><li>• zaslišanje</li><li>• pridržanje</li><li>• nediskriminacija</li><li>• kontrola množic</li></ul> <p>d)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• prisotnost nadzornikov</li><li>• obveščanje odvetnikov</li><li>• zvočno in video snemanje postopkov</li><li>• primopredaja med policistom, ki nekoga aretira, in tistim, ki ga nato zaslišuje</li><li>• pravica osumljenca, da o svojem pridržanju obvesti tretjo stran</li><li>• zdravniški pregledi</li><li>• strategija do javnih občil</li><li>• odnosi z nevladnimi organizacijami</li><li>• spremljanje poročil</li></ul> <p>e)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• nadzor in analiza dogodkov</li><li>• posamična odgovornost imenovanih policistov</li><li>• ukazi in odločitve so zapisane v poročilih</li></ul>

Opis	Test	Kazalci
<p><b>3. Policisti bi morali okrepiti varnost v skupnosti z odzivom na potrebe žrtev in prič; ob sodelovanju z drugimi partnerji, službami in s skupnostjo ter s predanostjo občutljivim skupinam.</b></p>	<p>a) Ali policijsko delo odseva potrebe skupnosti?</p> <p>b) Kako policija sodeluje z drugimi javnimi ali privatnimi službami?</p> <p>c) Kako policija varuje človekove pravice, še zlasti v primerih rasnih in drugih sovražnih kaznivih dejanj in nasilja v družini?</p> <p>d) Ali obstajajo ustrezna sredstva za uresničevanje teh potreb?</p>	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vzpostavitev strategij za policijsko delo v skupnosti</li> <li>• število stikov s skupnostjo</li> <li>• ravnovesje spolov in zastopanost narodnosti v zaposlitveni strukturi policije</li> <li>• zahvalna pisma javnosti</li> <li>• količina in kakovost obveščevalnih podatkov, ki prihajajo iz javnosti</li> </ul> <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• število resorskih akcij</li> <li>• protokoli</li> <li>• izmenjava informacij</li> <li>• skupno določanje ciljev</li> </ul> <p>c)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• ustanovitev specializiranih enot</li> <li>• ustrezni moduli usposabljanja</li> <li>• rednost usposabljanja za obnovo znanja</li> </ul> <p>d)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• odstotek dodeljenih proračunskih sredstev</li> <li>• usposobljeni trenerji oz. moderatorji</li> </ul>

Opis	Test	Kazalci
<p><b>1. Organiziranost policije bi morala podpirati cilje policije v skladu z osnovnimi načeli zakonodaje o človekovih pravicah. Dobro policijsko prakso je mogoče spodbujati v okolju, v katerem je mogoče nenehno izboljševati izvajanje policijskega dela.</b></p>	<p>a) Ali so policisti seznanjeni z Evropsko konvencijo o človekovih pravicah, ustavo in drugimi zakoni? Kako so zaposleni seznanjeni z izjavami o namenu in etičnih vrednotah?</p> <p>b) Na kakšen način organiziranost policijskega dela spodbuja boljšo prakso na vseh ravneh policije?</p> <p>c) Katera telesa ocenjujejo kakovost izvajanja policijskega dela (notranja in zunanja)?</p>	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• vsebina predmeta v programih usposabljanja</li><li>• uradna in neuradna kontrola znanja na tem področju</li><li>• posredovanje pravnih dokumentov in izjav organizacije</li></ul> <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• pogostost notranjih in zunanjih pregledov v zadnjem letu, v zadnjih treh letih ali v zadnjih petih letih</li><li>• odločanje o proračunskih sredstvih in njihov prenos na najustreznejšo raven vodstva</li><li>• strategija za obveščanje o dobri praksi in pobudah</li><li>• redno preoblikovanje organizacije, da se prilagodi novim potrebam</li></ul> <p>c)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• notranja kontrola, preiskave, vodstvene analize</li><li>• parlamentarne komisije o delu policije in porabi proračunskih sredstev</li><li>• službe in publikacije za obveščanje notranje javnosti</li><li>• javno obveščanje o namerah</li></ul>

Opis	Test	Kazalci
<p><b>2. V organiziranost policije bi morala biti vključena ustrezna preverjanja in ravnovesja.</b></p>	<p>d) Kdo je odgovoren za ugotavljanje potreb po spremembah v policiji, s katerimi bi se odzvali na spremembe v družbi (na notranji, zunanji, vladni, zasebni ravni)?</p> <p>a) Ali obstajajo učinkovite informacijske in komunikacijske strategije za zagotavljanje transparentnosti?</p> <p>b) Kakšne oblike notranjega in zunanjega nadzora in kontrole obstajajo? Ali so preverjanja in ravnovesja prilagojena obliki organiziranosti policije, ki naj bi jo nadzorovala?</p>	<p>d)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• javna občila</li> <li>• parlament</li> <li>• ministrstvo</li> <li>• policija</li> <li>• višji policisti in visoki policijski šefi</li> </ul> <p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• število preiskav notranjih/zunanjih (odbor za preprečevanje mučenja, organ za zaščito podatkov)</li> <li>• javnomnenjske raziskave o zadovoljstvu javnosti</li> </ul> <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• postopki za notranje preiskave (transparentnost, pošteno sojenje, nediskriminatornost, enakopravnost)</li> <li>• sodno preverjanje</li> </ul>

Opis	Test	Kazalci
<p><b>3. Organiziranost policije obravnava in vključuje policijo kot del družbe, vlade in sistema kazenskega prava.</b></p>	<p>c) Koliko so operativni postopki skladni z zakonodajo o človekovih pravicah v smislu njihove transparentnosti, dostopnosti do poštenega sojenja in njihove nediskriminatorne in enakopravne narave?</p> <p>d) Kako so v organizacijo policije vključeni načini izražanja zaposlenih? Kako so vključena njihova zastopniška telesa?</p> <p>a) Na kakšen način je uzakonjeno sodelovanje med policijo in drugimi službami?</p>	<p>c)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• dosegljivost statotov in kodeksa poklicne etike</li><li>• osnovna načela v besedilih zakonov</li></ul> <p>d)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• pogostost srečanj med predstavniškimi telesi in vodstvom</li><li>• vpliv na spremembe v organizaciji policije</li><li>• pogostost sestankov s sodnimi organi, izvoljenimi organi in drugimi službami</li></ul> <p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• število operativnih protokolov</li><li>• število sodelovanj pri javnih dogodkih</li><li>• informacijske kampanje</li><li>• obstoj služb za stike z mediji in javnostjo</li><li>• protokol za medsebojno izmenjavo informacij</li><li>• primerjava z drugimi službami</li></ul>

Opis	Test	Kazalci
<p><b>1. Odgovornost in transparentnost policije lahko merimo z notranjimi in zunanji pregledi; z javnimi, političnimi in pravnimi ukrepi. Okrepiti ju je mogoče z določitvijo nadomestil ali odškodnine posameznikom, prizadetim zaradi policijskih postopkov.</b></p> <p><b>A. V zvezi s policijskimi dejavnostmi</b></p>	<p>a) Določanje in nenehno nadziranje poklicnih in etičnih standardov. Ali poleg sredstev za nadzor policijskih dejavnosti, ki so združena z uradnim sistemom pritožb, obstajajo tudi kakšna neodvisna sredstva?</p> <p>b) Ali je obvezno poročanje o uporabi policijske sile?</p> <p>c) Ali obstaja avtomatsko preverjanje podatkov o uporabi prisilnih sredstev, s katerimi so bile povzročene hude telesne poškodbe ali smrt?</p> <p>d) Kako so usmeritve povezane s pritožbami, spori, javnim zadovoljstvom in z drugimi informacijami o osebjem, ki kažejo na telesno in moralno stanje v policiji? Ali se nadzorujejo in analizirajo?</p> <p>e) Kakšno preverjanje integritete policije obstaja?</p>	<p>a)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• nadzorno spremljanje zaupnih operacij</li> <li>• civilni obiski na policijskih postajah</li> <li>• vzpostavitev prisilnega nadzora</li> <li>• kontrola, ki se izvaja za zaščito podatkov</li> </ul> <p>b)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• da/ne</li> </ul> <p>c)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• da/ne</li> </ul> <p>d)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• število pritožb in sporov</li> <li>• uporaba statističnih podatkov</li> <li>• število, vrsta in pogostnost pritožb, določenih glede na posameznike, skupine, lokalne organe in pokrajine</li> </ul> <p>e)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• mehanizmi za notranjo policijsko kontrolo, npr. sistem zaupnega poročanja</li> <li>• vzpostavitev okoliščin za temeljit pregled</li> </ul>

Opis	Test	Kazalci
	<p>f) Za podpiranje posameznikove etike in kolektivne odgovornosti: kako je posamezni policist odgovoren za posledice svojega delovanja oziroma nedelovanja? Kako se oceni vpliv na celotno policijo?</p> <p><b>Pritožbe (javnosti):</b></p> <p>g) Ali lahko javnost vlaga neuradne in/ali uradne pritožbe? Kakšne možnosti obstajajo? Kako dostopen je sistem in kako se odziva?</p>	<p>f)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• natančen in pravočasen odziv vodstva na organizacijo dela ob raznih dogodkih</li><li>• uradne pritožbe zoper posamezne policiste</li><li>• uporaba notranjih anonimnih linij</li><li>• krivde, ki jih naznanijo in določijo nadzorniki</li></ul> <p>g)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• pooblašcene osebe in službe za sprejemanje pritožb</li><li>• dosegljivost organa in ljudi, ki sprejemajo pritožbe</li><li>• formalnosti za vložitev pritožbe: neuradno ali uradno, neposredna dejavnost za posamezne žrtve in ranljive skupine</li></ul>



Opis	Test	Kazalci
	<p>h) Kako učinkoviti in ustrezni so notranji preiskovalni postopki? Ali so dosegljivi, nepristranski, hitri in strogi?</p> <p>i) Kako se uporabljajo izsledki preiskav? Ali so na voljo ustrezni ukrepi/ali se jih zahteva?</p> <p>j) Ali v reševanju pritožb sodeluje tudi zunanja javnost?</p>	<p>h)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• časovni razkorak med dejanjem in imenovanjem preiskovalca</li> <li>• časovni razkorak med imenovanjem in zaključkom preiskave</li> <li>• razmerje med preiskovalci in sredstvi v primerjavi z drugimi oddelki policije</li> <li>• število primerov, preiskanih avtomatsko in po pooblastilu vodij</li> <li>• ustrezne kazni</li> <li>• odstotek primerov neprimerne vedenja, v zvezi s katerim so pozneje sprožene akcije</li> </ul> <p>i)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• soočenja med policisti, zoper katere je bila vložena pritožba, in pritožniki</li> <li>• možnosti za posredovanje</li> <li>• informacije za pritožnike in/ali za javnost na splošno</li> </ul> <p>j)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• neodvisna preiskava javnih pritožb</li> </ul>

Opis	Test	Kazalci
	k) Kako rezultati, ugotovitve, priporočila vplivajo na delo policije?	<ul style="list-style-type: none"><li>• avtomatičen in neodvisen pregled primerov, ki imajo za posledico hude telesne poškodbe ali smrt, ki ga opravijo:<ul style="list-style-type: none"><li>– parlamentarni preiskovalci in komisije</li><li>– sodni izvedenci</li><li>– varuh človekovih pravic</li><li>– predstavniki ministrstva</li><li>– predstavniki neodvisnih komisij in organov</li><li>– nevladne organizacije</li></ul></li></ul>
	l) Kakšen je odnos med postopki notranje kontrole in zunanjimi oblastmi?	<p>k)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• ustanovitev delovnih skupin, ki izvajajo “izurjene akcije”</li><li>• prilagoditev usposabljanja</li><li>• izdaja navodil za opravljanje policijskega dela</li><li>• javna obljuba sprememb</li></ul> <p>l)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• protokoli in imenovanja kontaktnih oseb</li><li>• sestanki med zunanjimi nadzornimi telesi in policijskim vodstvom</li></ul>

Opis	Test	Kazalci
	<p>m) Koliko so pravna sredstva dostopna pritožnikom?</p> <p><b>Notranje pritožbe:</b></p> <p>n) Kako se lahko zaposleni neuradno ali uradno pritožijo ali sprožijo delovne spore? Koliko je dostopen oziroma kako se odziva sistem?</p> <p>o) Kakšni postopki obstajajo za notranje preglede in preiskave? Koliko so dosegljivi, nepristranski in hitri?</p> <p>p) Ali imajo udeleženci v sporu dostop do pravnih sredstev?</p>	<p>m)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• razmerje med "neuradno" pritožbo in uradnim sodnim postopkom</li> <li>• razmerje med "neuradno" pritožbo ter upravnim in disciplinskim postopkom</li> <li>• dostopnost do pravnih sredstev</li> </ul> <p>n)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• anonimne linije, predali za pripombe</li> <li>• sestanki med zaposlenimi in vodstvom, neposredno vodenje</li> <li>• obstoj neodvisnih poklicnih policijskih združenj</li> </ul> <p>o)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• število postopkov ali dejavnosti v sporih</li> <li>• pogostost zavrnjenih pritožb ali disciplinskih obravnav</li> <li>• sprememba kazni</li> <li>• možnost vključevanja policijskih združenj</li> </ul> <p>p)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• število primerov, poslanih na delovna sodišča</li> </ul>

Opis	Test	Kazalci
<b>B. Glede na uporabo svojih ljudi in sredstev</b>	<p>q) Kako se uporabi rezultate? Ali so sredstva ponujena in/ali iskana? Na kakšen način se ugotovitve, priporočila in rezultate pošlje višjim policistom in visokim policijskim šefom?</p> <p>r) Ali imajo vse skupine v družbi možnost, da sodelujejo s policijo in tako vplivajo na njeno delo? Kakšne strukture obstajajo za ocenjevanje učinkovitosti uporabe sredstev in izpolnjevanja policijskih ciljev?</p>	<p>q)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• informiranje vodstva</li><li>• dosledno pošiljanje ugotovitev notranjih pregledov vodjem enot</li></ul> <p>r)</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• število srečanj z oblikovalci javnega mnenja (civilno družbo, ipd.) in sodelovanje v različnih uradnih in neuradnih skupinah v skupnosti</li><li>• objavljane finančnih poročil</li><li>• jasna finančna odgovornost za doseganje proračunskih ciljev</li><li>• jasna merila za delovanje policije</li><li>• odnos do drugih organizacij</li><li>• poročanje vladi, lokalnim organom, policijskim oblastem in medijem</li></ul>

Priimek	Ime	Funkcija	Organizacija	Država	Jeziki
Arcel	Libby Tata	<i>Izredni profesor, Svetovalec</i>	Mednarodni center za rehabilitacijo žrtev mučenja	Danska	danski, angleški, grški, skandinavski
Badea	George		Generalni Inšpektorat romunske policije	Romunija	romunski, angleški
Bang	Diego	<i>Koordinator za izobraževanje</i>	Danski center za človekove pravice	Danska	danski, angleški, skandinavski
Bennett	Nicholas	<i>Načelnik v policiji</i>	Policija Sussex	Velika Britanija	angleški, španski
Bernath	Barbara	<i>Programski oficir za Evropo</i>	Združenje za preprečevanje mučenja	Švica	francoski, angleški, nemški, španski
Berthod	Emile	<i>Višji državni oficir</i>	Kantonalna policija v Ženevi	Švica	francoski, nemški
Bredthauer	Rüdiger	<i>Višji predavatelj</i>	Polijska visoka šola/ FHÖV-P, Hamburg	Nemčija	nemški, angleški
Dissing	Svend	<i>Načelnik</i>	Danska državna visoka policijska šola	Danska	danski, angleški, skandinavski
Feiner	Hermann	<i>Predsednik</i>	Evropska policijska zveza	Avstrija	nemški, angleški
Garrigues	Patrick	<i>Namestnik direktorja za evropske zadeve in sodelovanje med ustanovami</i>	Generalna direkcija državne policije	Francija	francoski, angleški
Greneron	Gerard	<i>Generalni sekretar</i>	Evropski svet policijskih sindikatov	Francija	francoski, angleški
Haenni	Claudine	<i>Generalni sekretar</i>	Združenje za preprečevanje mučenja	Švica	angleški, francoski, nemški, španski
Hazenberg	Anita	<i>Vodja programa</i>	Svet Evrope	Francija	nizozemski, angleški, nemški, francoski
Holding	Ian	<i>Namestnik poveljnika policije</i>	Združenje visokih policijskih častnikov	Velika Britanija	angleški
Horstmann	Geert	<i>Polijski poveljnik</i>	Regionalna policijska služba Flevoland	Nizozemska	nizozemski, angleški
Klemenčič	Goran	<i>Svetovalec vlade</i>	Ministrstvo za notranje zadeve	Slovenija	slovenski, angleški

## Sodelavci

Priimek	Ime	Funkcija	Organizacija	Država	Jeziki
Korkuti	Robert	<i>Vodja za študije in stike z javnostmi</i>	Ministrstvo za javni red	Albanija	albanski, angleški, francoski, italijanski
Kuijvenhoven	Arie	<i>Član</i>	Amnesty International nizozemska sekcija, poklicna policijska skupina	Nizozemska	nizozemski, angleški
Lecouffe	Jean -Philippe	<i>Vodja eskadrone</i>	Nacionalna žandarmerija	Francija	francoski, angleški
Rytter	Therese	<i>Koordinator projekta</i>	Rehabilitacijski in raziskovalni center za žrtve mučenja	Danska	danski, angleški, francoski, (španski), skandinavski
Seltmann	Hartmut	<i>Višji policijski svetovalec</i>	Policijska šola Hessen	Nemčija	nemški, angleški
Thuroe	Stina	<i>Sekretarka projekta</i>	Rehabilitacijski in raziskovalni center za žrtve mučenja	Danska	danski, angleški, skandinavski
Vogl	Mathias		Zvezno ministrstvo za notranje zadeve	Avstrija	nemški, angleški
Wegrzyn	Jacek	<i>Pooblaščenec za človekove pravice</i>	Državna policija	Poljska	poljski, angleški, ruski
Wilken	Mille	<i>Svetovalec pri pogajanjih</i>	Evropsko reševanje pogajanj in sporov	Danska	danski, angleški, nemški, skandinavski

# Mednarodni dokumenti o človekovih pravicah, pomembni za policijo

### Konvencije in sporazumi:

- Splošna deklaracija o človekovih pravicah
- Evropska konvencija o človekovih pravicah z dodatnimi protokoli
- Mednarodni sporazum o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah
- Mednarodni sporazum o državljanskih in političnih pravicah
- Konvencija o pravicah otrok
- Konvencija proti mučenju in drugemu surovemu, nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju
- Evropska konvencija o preprečevanju mučenja in nečloveškega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja
- Evropska socialna listina
- Okvirna konvencija za zaščito narodnostnih manjšin
- Mednarodna konvencija o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije
- Konvencija o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk
- Konvencija o statusu beguncev
- Konvencija o statusu oseb brez državljanstva

- Mednarodna konvencija o zaščiti pravic vseh delavcev - migrantov in članov njihovih družin

### Deklaracije, standardi in usmeritve:

- Deklaracija o zaščiti vseh oseb pred izpostavljanjem mučenju in drugemu krutemu, nečloveškemu ali ponižujočemu ravnanju ali kaznovanju
- Najmanjša standardna pravila za ravnanje z zaporniki
- Sklop načel Združenih narodov za zaščito vseh, ki so na kakršenkoli način pridržani ali zaprti
- Osnovna načela Združenih narodov o uporabi sile in strelnega orožja s strani uslužbencev organov pregona
- Kodeks obnašanja Združenih narodov za uslužbence organov pregona
- Resolucija parlamentarne skupščine št. 690: Deklaracija o policiji
- Deklaracija o odpravi vseh oblik rasne diskriminacije
- Standardna minimalna pravila Združenih narodov za izvajanje pravosodja za mladoletnike

- Pravila Združenih narodov za zaščito mladoletnikov, ki jim je bila odvzeta svoboda
- Deklaracija o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk
- Pekinška deklaracija in akcijska platforma
- Deklaracija o temeljnih načelih pravic za žrtve kaznivih dejanj in zlorabe moči
- Načela Združenih narodov o učinkovitem preprečevanju in preiskavah zunajzakonskih, samovoljnih in naglih usmrtitev
- Deklaracija o zaščiti vseh oseb pred prisilnim izginotjem
- Deklaracija o odpravi vseh oblik nestrpnosti in diskriminacije, ki temelji na veri ali prepričanju
- Deklaracija o človekovih pravicah posameznikov, ki niso državljani države, v kateri živijo

**D**okument je na voljo v angleškem, francoskem in nemškem jeziku. Prosimo, da se povežete s Svetom Evrope preko spletne strani: [www.humanrights.coe.int/pol](http://www.humanrights.coe.int/pol)

Mnenja, ki so objavljena v tej publikaciji, so mnenja Skupne neuradne delovne skupine o policiji in človekovih pravicah in ne vključujejo nobene odgovornosti Sveta Evrope. Ne bi jih smeli upoštevati, kot da v njej navedenim pravnim instrumentom nalagajo kakršno koli uradno razlago, ki bi lahko bila zavezujoča za vlade držav članic, organe po statutu Sveta Evrope ali za kateri koli organ, ki je bil ustanovljen v skladu z Evropsko konvencijo o človekovih pravicah.



**Soizdajatelj:** Svet Evrope, Informacijsko dokumentacijski center Sveta Evrope pri NUK v Ljubljani in Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije

**Izšlo v zbirki:** SLOVENIJA IN SVET EVROPE, št.19

**Publikacijo sta uredila:** mag. Janez Mekinc in Liana Kalčina

**Naslov izvirnika:** *Policing in a Democratic Society - Is your Police Service a Human Rights Champion?*

Publikacija je nastala v okviru posebnega programa Sveta Evrope z naslovom "Policija in človekove pravice 1997-2000".

**Prevod angleškega besedila:** Jožica Granda

**Lektoriranje:** Janja Šušteršič-Nučič

Prevod iz angleškega jezika je bil opravljen z dovoljenjem Sveta Evrope in zanj odgovarja prevajalka.

**Založniško in izdajateljsko pravico angleške različice besedila ima Svet Evrope, založniško in izdajateljsko pravico slovenske različice besedila pa si delijo soizdajatelji.**

Računalniško oblikovanje teksta: EPROMAK, d.o.o.  
Natisnila Tiskarna Simšič, Ljubljana, september 2002

*CIP - Kataložni zapis o publikaciji*

Narodna in univerzitetna  
knjižnica, Ljubljana

351.74:342.7

342.7:351.74

POLICIJSKO delo v demokratični družbi: ali vaša policija spoštuje človekove pravice? / [uredila Janez Mekinc in Liana Kalčina ; prevod angleškega besedila Jožica Granda]. – Ljubljana : Informacijsko dokumentacijski center Sveta Evrope pri NUK : Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije ; Strasbourg : Svet Evrope, 2001. – (Zbirka Slovenija in Svet Evrope ; št. 19)

Prevod dela: Policing in a democratic Society – is your police service a human rights champion?  
ISBN 961-6285-20-3  
(Informacijsko dokumentacijski center Sveta Evrope)  
1. Mekinc, Janez  
115612928

Več informacij o dokumentih in publikacijah Sveta Evrope:

Informacijsko dokumentacijski center Sveta Evrope  
Rimska 16  
1000 Ljubljana  
SLOVENIJA

Telefon: +386 1 421 43 00

Faks: +386 1 421 43 05

e-pošta: [idc.slovenija@idcse.nuk.si](mailto:idc.slovenija@idcse.nuk.si)

Spletna stran: <http://www.idcse.nuk.si/>